

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Tractatus De Brevissima Ad Perfectionem Via, hoc est De
Perenni Divinæ Voluntatis Intentione, Executione,
Apprehensione**

Družbicki, Kaspar

Coloniae, 1723

Considera I. Quid sit Voluntas Dei secundum se?

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55395](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55395)

5. De Voluntate Dei, quid exigat à nobis ?

6. De Substantiâ Intentionis & Executionis Divinæ voluntatem, deque proprietatibus ejus Intentionis.

7. De excellentia, perfectione, effectis hujus exercitii.

8. De modis reddendi hoc studium familiare, deque affectibus, quibus hæc exercitatio peragenda sit. Priores quinque partes tradam fufius; in reliquis remittam me fermè ad jam supra dicta; ut quid enim repetam? Ad rem jam accedo.

CONSIDERA I. *Quid sit Voluntas DEI secundum se?*

I. DEI Voluntas in se, & secundum 88.
se spectata, est ipsemet omnino Deus: quidquid enim in Deo est, Deus est: consideratur & concipitur, ut aliquid allud à Deo; vel propter opera quæ facit extra Deum: vel propter expositiones sui modosque, quibus se explicat ad notitiam nostram, quos constat non esse Deum: vel propter similitudinem nostræ voluntatis, quæ aliud est ab animâ, & in quâ aliud est potentia, aliud actus; nos autem divina creatorem instar percipimus, cum tamen in Deo volendi vis sit, potentia non sit, vis autem semper actualis, semper in actu, eoque uno, nec à DEO distincto; se enim ipso DEUS vult, quidquid vult:

Ex quo ego *primò* magnam quandam, & miram mihi de hujus voluntatis naturâ opinionem formabo : ut quæ imperceptibilis incomprehensibilisque sit, planè sicut & ipse Deus, cum quo illa unum est. 2. Conabor etiam corrigere usum meum cogitandi de voluntate Dei, & eam non ut quid diversum à Deo, sed ut Deum ipsum concipere contendam. 3. Denique Orabo hanc ipsam Sanctissimam Voluntatem Dei, ut ipsa cogitationes meas de se corrigat, meque dignè de se cogitare faciat.

89. II. Quemadmodum velle, est actus appetitus rationalis in bonum tendentis. Ita voluntas Dei nil est aliud, quàm actus appetitus Divini, ex summâ ratione, Sapientiâque procedens, in bonumque tendens. Bona enim volumus, & malum ut tale, nemo vult : Sed objectum voluntatis est bonum tantum : quia ergo Deus quidquid vult seipso vult, sequitur quod Deus seipso in Deum tendat, & ipse sit appetitus boni, sitque ejus naturâ bonum appetere, & denique quod sit actus bonum appetens. Cùm verò talis sit actus, quale ejus objectum, talisque sit appetitus, quale id quod appetit : sequitur etiam Deum bonum esse actum, bonumque appetitum, siquidem bonum appetit, quod si appetat summum bonum, sequitur etiam esse ipsum summum bonum.

Ex his autem discam, quanta & quàm bona res sit Bonum appetere, per hoc enim redditur bonus appetens : Certe hoc tanti facit Deus, ut per seipsum, seu seipso bonum appetat

& appetat, & velit, ipseque sit *Voluntas boni*.
Hinc proponam avertere mentem meam vo-
luntatemque semper à malo, bono autem
illam applicare. Hinc etiam discam, Vo-
luntatem Dei bonam esse, siquidem bonum
appetit; & vult; & quidem tam bonum ef-
se, quàm bonum est id quod appetit. Hoc
autem quale sit, jam videbo.

III. Deus non tantùm vult bonum, nec 90.
tantùm vult illud semetipso, ita ut suum
velle sit ille ipse; sed etiam vult summum
bonum, quo scilicet, nullum honestius, sin-
cerius, majus, perfectius; hoc est, vult se-
metipsum? Nullum enim aliud summum bo-
num est, præter ipsum Deum, & nullo alio
potest gaudere, aut agere, aut egere, nisi
summo, cum sit summus, & in appetendo
Sapientissimus; non sapienter autem appe-
teret, si minus bonum, quàm ipse sit, appe-
teret; quin minore bono, quàm ipse sit
habito, nunquam appetitum suum expleret;
quippe majoris boni capax esset, & non ha-
beret, ideòque miser esset. Pro quo, No-
ta; quòd si Deus nonnisi summum bonum
vult, sequitur, quòd quando vult, ut ego
silentium v. g. servem, aliudve quid simile,
in oculis meis vile & leve faciam, tunc etiam
Deus summum bonum velit. Nunquid ergo
servari silentium à me, summum Dei bonum
est? Est omninò ex parte motivi Divini.
Deus enim omnia quæ vult, propter se vult,
& non tam alia, quàm seipsum in aliis attendit
& vult: proinde quando meum silentium vult,
G 2 seipsum

seipsum in meo silentio vult, ipse autem sibi summum bonum est. Vide ergo ô anima, quantum bonum silentium tuum est, quod Deus à te vult: summum bonum Dei in eo est: & ergo tam impius in Deum, ut illi denegem? ô quo affectu, quâ curâ, quâ diligentia, hæc minuta quamvis facienda essent, si oculi quibus hæc videantur, essent!

Atque ita hinc colligam. **1.** Hæc omnia unum & idem esse in præsentia, Deum qui vult, voluntatem quâ vult. Bonum quod vult; hæcque omnia summa & perfectissima esse. **2.** Colligam quòd quando Deus vult summum bonum, vult seipsum, & suam voluntatem. **3.** Colligam. Quod quando Dei voluntas vult summum bonum, vult ipsam Deum, & vult semetipsam. Et consequenter. Colligam **4.** Voluntatem Dei multis de causis dici Dei voluntatem. **1.** Quia in Deo est. **2.** Quia Deus est. **3.** Quia Deus per illam vult, quidquid vult. **4.** Quia Deus per illam non aliud sed seipsum vult. **5.** Quia Deus per illam vult & habet illam ipsam, ideòque ejus est, quia illam vult, & habet illam, per ipsam voluntatem: Voluntas enim Dei est sui ipsius volitio. **6.** Denique Colligam Voluntatem Dei esse summum bonum: Est enim Deus qui est summum bonum: quàm ego beatus, si voluntate Dei potiar? quantore illam æstimare, amare, appetere, quærere, ambire, venerari debeo? quantum meum bonum hanc voluntatem nosse, gustare, exequi!

IV. Deus nunquam sine suâ voluntate 95.
est. Etenim vita in voluntate ejus, semper-
que vult aliquid, quia semper est quod ve-
lit, nempe ille ipse; neque vult alteri nisi
sibi, & ita vult semper, semetipsum sibi;
neque verò otiosè, & steriliter vult, sed
efficaciter; quare sicut perpetuo se sibi vult,
perpetuò se sibi dat, & cum sit summum bo-
num, summum bonum sibi dat; semper er-
go gaudet, potitur, fruitur summo bono,
estque semper beatus; & cum hoc à volun-
tate habeat, summi æstimat hanc suam vo-
luntatem, semper illam implet, & per il-
lam seipso tanquam summo bono fruitur.
Fruitio enim & gaudium est actus voluntatis
circa bonum præsens; atque ita Deus suâ
voluntate vult sibi, summum bonum, con-
fert, fruitur,

Ex quo Colligam immensam quandam
hujus voluntatis bonitatem. 1. Quia cum
amet, & velit summum bonum, summè bo-
na ipsa est; talis enim actus est, quale ob-
jectum ejus. 2. Quia Deo est, causa &
origo summi boni per illam enim Deus dat
sibi summum bonum, cum, ut dixi effica-
citer illud sibi velit, & Dei velle sit posse,
sit facere. 3. Quia facit DEUM bea-
tum. 4. Quia est ipsa fruitio summi
boni, atque beatitudo Dei. Ultra inde col-
ligam, quantum sit bonum, hanc Dei vo-
luntatem efficaciter exequi; ecce enim,
quia DEUS illam exequitur, summum bo-
num habet, & beatitudinem: Si ergo
etiam ego illam exequerem beatus summo

bono essem. Quocirca illam exequi semper efficaciter proponam.

96. V. Deus est actus purus. Semper ergo agit. Actus enim est id, quo aliquid fit, seu, quo aliquid actu est. Semper ergo Deus voluntatem suam (etsi semper existentem) agit. Estque in Deo actus voluntatis semper. Semper ergo Deus vult, & quia nil aliud vult, quàm bonum, id est, seipsum, quem tamen semper habet: ideo Deus semper habet bonum, quod vult, & tamen semper vult id quod habet; ex eo, quia semper bonum quod vult, habet, beatus est: quia verò semper vult quod habet, summum esse bonum quod vult, ostendit, ut pote, quod nunquam fastidiatur, quod nunquam satis appeti possit, circa quod recte voluntas semper occupetur, & quod summæ Voluntatis capacitatem, sufficienter semper adæquatè occupet: tale denique quo ille contentus sit, & quod habere semper velit.

Ex quo ego Colligam. 1. Quod si Deus semper suam agit voluntatem, & ego nunquam debeam à Divinâ voluntate agendâ cessare, præsertim cum Deus illam agat semper perfectissimè, ego autem cum tot imperfectionibus, ut meritò debeam semper in eâ perficiendâ occupari. 2. Quod si Deus habet hoc totum quod vult: ego quoque si DEI voluntatem fecero, totum habebō, quod voluero. 3. Denique colligam, quòd si Deus hoc vult, quod jam habet, cupiam & ego nunquam Dei voluntate fatigari, sed semper illam cupiam facere; nec mihi molestum.

molestum, leve, turpe, parvum erit facere, quibus Deus non eget, sed satis erit mihi Dei voluntatem, ut ea sint, fecisse: sicut Deus etsi habet quod vult, vult tamen quod habet, quia illum delectat velle: ita ego etsi scio nil prodesse Deo opera mea, volo tamen illa facere, tantum quia illa vult Deus, & quia hoc illi placet.

VI. Deus quidquid est in Creaturis perfectionis, totum habet in se modo perfectissimo, seclusis imperfectionibus; unde etiam hoc, quod in Creaturis Voluntas est & velle, habet Deus in se modo perfectissimo. Volitio creata, seu actus volendi, est actualis appetitio, tendentia, propensio in bonum. In DEO ergo, vel potius Deus ipse, est etiam vis & actus tendens in bonum, illudque appetens, & hic dicitur Dei voluntas. Quare eatenus Deus dicitur Voluntas Dei, quatenus scilicet est actus tendens in bonum, & appetens illud. Hic actus vel hæc tendentia in bonum, quatenus se in se continet, & quamdiu intra se est, vocatur Essentialis Dei voluntas; estque necessarius actus; necessariò enim Deus tendit in bonum, cum & tendentia ista sit Deus, & bonum illud non sit aliud, quam Deus. Hæc ipsa tendentia in bonum quatenus incipit se derivare & manifestare ad extra in Creaturis, vel eas creando & condendo, vel cum ipsis operando easque in suis operationibus, ut & ipsæ quoque rectè in bonum tendant dirigendo, est vocaturque Dei voluntas ad extra; & est actus liber, non

enim necessariò erumpit foras modis prædictis: Sed liberè, & quia ita placet illi: Et condendo quidem creaturas prodit se illo dictamine practico, cui vel ipsum Nihil obedit, *Fiat*. Operando autem vel cooperando, & còoperationes dirigendo creatas, prodit se illo dictamine etiam practico, cui omnis creatura existens obedire tenetur, irrationalis quidem necessariò, rationalis liberè, scilicet. *Hoc fac*.

98. Et loquendo de Creaturis rationabilibus, istud dictamen practicum, operationes dirigens dupliciter Deus ad extra prodit. 1. Intus purè. Homini v. g. ad cor solus soli loquendo, Voluntatemque suam ostendendo, & quid boni appetat declarando, idque tam clare, ut homo nullo modo dubitet Deum esse qui sibi loquatur, Voluntatemque suam declaret; quippe qui intus experiatur & gustet, & videat, non alium præter Deum esse, qui hoc velit, & se hoc velle, sibi ostendat. Atque hoc fit vel intellectum hominis illustrando, & dicitur Inspiratio, Illuminatio: vel voluntatem creatam pelliciendo, gustumque ejus quod Deus velit (imò & aliquando illum ipsum quem Deus dere volitâ habet) propinando, & est Motio. Quoquo autem modo fiat, sive per lumen, sive per gustum (ordinarie fit per utrumque) exinde Voluntas Dei Interna dicitur; intus enim se & quasi clam, & furtim absque arbitris insinuat: ita ut possit homo dicere, se venas susurri ejus audiisse aure suâ.

2. Prodit Deus voluntatem suam in il- 99.
lo dictamine (*Hoc fac*) foris per signa aliqua
externa, ut per vocalia imperia, per leges
scriptas, a seipso, vel per Superiores, quos-
cunque legitimos, legitime latis, per con-
suetudines, per rationis lumen, per cursum
naturæ. Et hæc dicitur Voluntas Dei ex-
terna. Quia scilicet per externa signa se de-
clarat, multis nota, communia. Primæ vo-
luntatis finis est, Deus nudè, ejus enim
est Deo bene velle, Deum beare, Deum
velle, Deum esse. Secundæ & Tertix Vo-
luntatis est etiam finis Deus ultimate, sed
non nudè, verùm per medias creaturas, ad
quas Deus à se prodit propter se, & iterum
ab illis redit ad se, illas deducendo ad se,
sed tamen diverso modo. Nam secundâ vo-
luntate prodit suaviter, occultè, sine signis
& strepitu, suum gustum de rebus dans crea-
turæ, & sic eam sui suavitate, & perfectio-
ne delinit, perficit, à creaturis aliis abstra-
hit, in se rapit. Et tertiâ Voluntate, sen-
sibiliter manifeste agit, proditque se, osten-
dit legem, scripturam, usum, regulam, ra-
tionem, conscientiam appetit, opus exigit,
ut juxta hæc fiat, ne ab his aberretur.

Ex his porrò ego discam; tripliciter 100.
Deum Deique voluntatem attendere in meis
operibus, & in meipso. 1. Enim cona-
bor, ut omnia hæc quæ Deus fieri vult,
mandat, consulit, ostendit, faciam, propter
hoc solum, quia Deus vult, & hoc ex præ-
scripto Voluntatis externæ. 2. Conabor face-
re omnia quæ Deus vult, non tantùm quia

ita in legibus præcipit, sed magis quia hoc delectat Deum, quando ita fit, & quia Deus gustum habet in hoc quod ista fiant, ut ergo Deus gustum hunc habeat vel quia illum habet, vel ut illum gustum ego experiar, faciam, nec ultra quidquam intendam. 3. Nec attendam legem, nec gustum experiri cupiam, aut excitare, sed conabor omnia facere quia Deus est, abstrahendo ab hoc quid sit? ubi sit? sed hoc solum in operibus meis attendere volo (*Facio ut Deus sit, quia est.*) Brevius; Conformabo me, vel externæ quam mihi Deus præscribit, regulæ; vel interno de re gustu, & saporis, vel ipsi pure DEO, nihil admiscendo in quopiam gradu mei Incelli, commodi, spei,

101. Ex his etiam discam ita soli Divino bono inhærere, & placito, ut tamen etiam externâ bona amen (sicut & voluntas Dei, ita est circa bona Dei, ut sit etiam circa nostra) sed non nisi juxta Dei solius solam nudamque voluntatem, & ita pro regulâ voluntatis meæ, omnisque operationis meæ assumam mihi Dei voluntatem, aliquo modo ex illis tribus spectatam, modo explicatis.

Ex his denique discam: Inspirationes & motus interiores procurare, observare, & exequi. Similiter discam, leges, regulas, consuetudines communes aut privatas cognoscere, amare, exequi diligentissime, etiam minutissimas. Siquidem eadem in re, & in Substantiâ voluntas Dei est quæ dicit: *Non occides: & quæ non otiose loqueris: ob-*jectum diversum, at voluntas DE I eadem.

S. Hiero-

S. Hieronymus in Epist. Jacobi ad vers. 10.
Quicumq; autem totam legem servaverit, offendat autem in uno, factus est omnium reus: sic habet: Quare, non debemus aliqua precepta ejus, quasi vilia munuscula & parva contemnere, sed imperantis in omnibus majestatem aspicere. Nullam quippe mandatum DEI contemptibile nobis videri potest, si ejus semper cogitemus authorem.

Discam similiter, & ordinem universi: 102.

naturas rerum, earundem proprietates, omnes eventus, tanquam Dei voluntatem amabo, tanquam signa & expressiones divinæ voluntatis recognoscam & acceptabo; contentusque ero omnibus evenientibus, exequarque si quæ erant exequenda. Hinc non erit mihi molestum, quod pluvia, aut æstus sit, quod ignis urat, quod spinæ pungant, quod aqua frige-
faciat, quod ventus flet, quod nox diei succedat, quod moriatur quis aut infirmetur, quod persecutiones boni patiantur, quod hoc vel iste, vel ille faciat, quod mihi hoc vel illud accidat, non accidat, &c. Sed in his omnibus geram me illo modo, quo de se testatur David. Psal. 30, 10. *Obrantui, & non aperui os meum, quoniam tu (Domine DEUS. Tu ò adoranda Voluntas Dei mei hac omnia) fecisti, quoniam tu in istis tibi complaces, quoniam hac tibi sapiunt in hisq; tu delectaris sapientissime, & suavissime, & occultissime, & felicissime: & deniq; quoniam tu es, qui es, & hoc quod es. Gaudéo quod hac tua Sanctissima Voluntas, fiat supplic ut fiat hac tua Sanctissima Voluntas, sicut in celo, sicut in teipso, ita & in terra, & in nobis, & per nos.* CON-